

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № УК - 1.....

София, 21.02 2017 г.

УКАЗАНИЕ

относно прилагане на глава седма „Годишни доклади“, раздел пети „Доклад за плащанията към правителства“ и раздел шести „Консолидиран доклад за плащанията към правителства“ от Закона за счетоводство.

Настоящото Указание се издава на основание чл. 15, т. 2 от Закона за счетоводството.

Целта на Указанието е да даде разяснения и насоки за единното прилагане на разпоредбите на чл. 53-62 от Закона за счетоводството относно изготвянето и публикуването на Доклад за плащанията към правителства и Консолидиран доклад за плащанията към правителства от предприятия, извършващи дейност в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори.

1. Предприятия, които изготвят годишен доклад за плащания към правителства.

Съгласно чл. 53, ал. 1 от Закона за счетоводството големите предприятия и предприятията от обществен интерес, извършващи дейност в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори, изготвят и публикуват годишен доклад за плащанията, извършени към правителства, едновременно с годишния доклад за дейността си.

„Големи предприятия“ за целите на Закона за счетоводството са предприятия, които към 31 декември на текущия отчетен период надвишават най-малко два от следните показателя (чл. 19, ал. 5):

- балансова стойност на активите – 38 000 000 лв.;
- нетни приходи от продажби – 76 000 000 лв.;
- средна численост на персонала за отчетния период – 250 души.

„Предприятия от обществен интерес“ са всички предприятия, посочени в § 1 т. 22 от Допълнителните разпоредби на закона и това са:

- предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава – членка на Европейския съюз;
- кредитни институции;
- застрахователи и презастрахователи;
- пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове;
- инвестиционни посредници, които са големи предприятия по този закон;
- колективни инвестиционни схеми и управляващи дружества по смисъла на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, които са големи предприятия;
- финансови институции по смисъла на Закона за кредитните институции, които са големи предприятия;
- "Холдинг Български държавни железници" – ЕАД, и дъщерните му предприятия; Национална компания "Железопътна инфраструктура";
- търговски дружества, чиято основна дейност е да произвеждат и/или да пренасят, и/или да продават електроенергия и/или топлоенергия и които са големи предприятия;

- търговски дружества, чиято основна дейност е да внасят и/или пренасят, и/или разпределят и/или транзитират природен газ и които са големи предприятия;

- В и К оператори по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, които са средни и големи предприятия.

„Предприятие, работещо в добивната промишленост“ е предприятие, осъществяващо дейност, свързана с проучване, търсене, откриване, разработване на находища и добив на минерали, нефт, природен газ или други суровини, попадащи в обхвата на икономическите дейности, изброени в приложение I, раздел В, позиции 05-08 към Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2.

Приложение I, раздел В, позиция 05-08 (списъкът на дейностите е актуален към 31.12.2016 г):

Разделение	Група	Категория	Наименование на позицията	ISIC Rev.4
05			Добив на въглища	
	05.1		Добив на антрацитни и черни въглища	
		05.10	Добив на антрацитни и черни въглища	0510
	05.2		Добив на кафяви и лигнитни въглища	
		05.20	Добив на кафяви и лигнитни въглища	0520
06			Добив на нефт и природен газ	
	06.1		Добив на нефт	
		06.10	Добив на нефт	0610
	06.2		Добив на природен газ	
		06.20	Добив на природен газ	0620
07			Добив на метални руди	
	07.1		Добив на железни руди	
		07.10	Добив на железни руди	0710
	0.72		Добив на уранови, ториеви и руди на цветни метали	
		07.21	Добив на уранови и ториеви руди	0721
		07.29	Добив на руди на цветни метали	0729
08			Добив на неметални материали и суровини	
	08.1		Добив на скални материали, пясък и глина	
		08.11	Добив на строителни и декоративни скални материали, варовик, суров гипс, креда, доломит и шисти	0810
		08.12	Добив на трошен камък, чакъл и пясък; добив на глина и каолин	0810

	08.9		Добив на други неметални материали и суровини	
		08.91	Добив на минерални суровини за химическото производство и на естествени торове	0891
		08.92	Добив на торф	0892
		08.93	Добив на сол	0893
		08.99	Добив на други неметални материали и суровини, неklasифицирани другаде *	0899

*Забележка: Добивът на минерална вода не попада в категорията 08.99 – Добив на други материали и суровини, неklasифицирани другаде. Изискванията за изготвяне на Доклад за плащанията към правителства не се прилага за предприятията, извършващи добив на минерални води.

„Предприятие, работещо в дърводобива от девствени гори“ е предприятие, осъществяващо дейност в девствени гори съгласно приложение I, раздел А, позиция 02, група 02.2 към Регламент (ЕО) № 1893/2006.

Приложение I, раздел А, позиция 02, група 02.2 (списъкът на дейностите е актуален към 31.12.2016 г):

Разделение	Група	Категория	Наименование на позицията	ISIC Rev.4
02.2		Дърводобив		
		02.20	Дърводобив	0220

Под девствена гора се има предвид гора от местни дървесни видове, където няма видими признаци на човешка дейност и екологичните процеси не са съществено нарушени.

„Правителство“ за целите на изготвяне на доклад за плащанията към правителства съгласно § 1, т. 17 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството е национален, регионален или местен орган на държава – членка на Европейския съюз, или на трета държава. Това са министерства, централни ведомства, държавни комисии, общинските и областните администрации, както и институции, подпомагащи дейността на органите на държавното управление. Понятието "правителство" включва и дирекция, агенция или предприятие, контролирани от органите на държавата, отдели в областите, общините и районите. Това означава, че предприятие, контролирано от национален, регионален или местен орган на държавата, също попада в тази категория и е „правителство“ за целите на изготвяне на доклада за плащанията към правителства.

Следователно, ако голямо предприятие извършва дейност в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори или е предприятие от обществен интерес, което работи в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори, това предприятие трябва да изготвя и публикува доклад за плащанията към правителства заедно с годишния доклад за дейността си.

2. Предприятия, които могат да не изготвят доклад за плащанията към правителствата.

Годишен доклад за плащанията към правителства може да не се изготвя от дъщерно предприятие, когато са изпълнени едновременно две условия (чл. 53, ал. 2 от Закона за счетоводството):

- предприятието майка се регулира от законодателството на държава – членка на Европейския съюз; и

- плащанията към правителства, извършвани от дъщерното предприятие, са включени в консолидирания доклад за плащанията към правителства на предприятието майка, имащо задължение да изготви консолидиран доклад за плащания към правителства.

Годишен доклад за плащанията към правителства не се изготвя и в случаите, когато за един отчетен период е извършено еднократно плащане или поредица от свързани плащания в размер до 195 600 лв. (чл. 53, ал. 3 от Закона за счетоводството).

Важно: Когато предприятията по силата на закон са задължени да изготвят и публикуват такъв доклад за трети държави и докладът съответства на изискванията на националното законодателство за изготвяне на доклад за плащанията към правителствата, предприятието може да не изготвя още един доклад, но е задължено да публикува изготвеният за третите държави доклад заедно с годишния финансов отчет (чл. 57 от Закона за счетоводството).

Съгласно Решение на Европейската комисия към настоящия момент единствено изискванията за изготвяне на доклад за плащанията към правителствата на Канада са еквивалентни с изискванията на европейското, респ. националното ни законодателство (Решение за изпълнение (ЕС) 2016/1910 на Комисията от 28.10.2016 г.)

3. Предприятия, които имат задължение да изготвят консолидиран доклад за плащанията към правителства.

Предприятията майки, които извършват дейност в областта на добивната промишленост или дърводобива от девствени гори и които са задължени да съставят консолидирани финансови отчети в съответствие с приложимата счетоводна база (Международни счетоводни стандарти или Национални счетоводни стандарти), задължително съставят и консолидиран доклад за плащанията към правителства в съответствие с изискванията за съставяне на доклада. В консолидирания доклад се включват само плащания, произтичащи от операции, свързани с добив и дърводобив (чл. 58 и чл. 60 от Закона за счетоводството).

В случаите, когато предприятието майка, съставлящо консолидиран финансов отчет, не извършва дейност в областта на добивната промишленост или дърводобива от девствени гори, но има негови дъщерни предприятия с дейност в тези области, се приема, че предприятието майка също има такава дейност и е длъжно да изготвя консолидиран доклад за плащанията към правителства (чл. 59 от Закона за счетоводството).

4. Предприятия майки, които могат да не съставят консолидиран доклад за плащанията към правителства.

Предприятие майка може да не съставя консолидиран доклад за плащанията към правителства в два конкретни случая (чл. 61 от Закона за счетоводството):

- когато предприятието е майка на малка или средна група предприятия и когато в групата няма нито едно свързано предприятие от обществен интерес. Свързани предприятия са всеки две или повече предприятия в рамките на дадена група.

- когато предприятието майка, което се регулира от законодателството на държава – членка на Европейския съюз, едновременно е дъщерно предприятие и неговото собствено предприятие майка се регулира от законодателството на държава – членка на Европейския съюз.

5. Специфични случаи, при които дъщерни предприятия могат да не се включват в консолидиран доклад за плащанията към правителства.

Дъщерно предприятие, включително предприятие от обществен интерес, може да не се включва в консолидирания доклад за плащанията към правителства, когато е изпълнено поне едно от следните условия (чл. 62, ал. 1 от Закона за счетоводството):

- предприятието майка е възпрепятствано в значителна степен от дългосрочни ограничения при упражняване на правата си върху активите или управлението на дъщерното предприятие;

- информацията, необходима за изготвянето на консолидирания доклад за плащанията към правителствата, не може да бъде получена без извършване на прекомерни разходи или ненужно забавяне;

- акциите или дяловете на предприятието се притежават единствено с цел последващата им продажба.

Това правило за освобождаване на дъщерно предприятие от участие в консолидиран доклад за плащанията към правителства се прилага само в случай, че при същите условия дъщерното предприятие не е включено в консолидирания финансов отчет на предприятието майка (чл. 62, ал. 2 от Закона за счетоводството).

6. Определяне размера и обхвата на плащанията към правителства за отчетния период.

Размерът на плащанията, включени в доклада за плащанията към правителство за съответната отчетна година се определя на база на сумите, които са реално платени през текущата отчетна година, а не на база на начислени или дължими суми.

Това изискване произтича от разпоредбата на чл. 54, т. 1 от Закона за счетоводството във връзка с определението за „плащане към правителство“, дадено § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби: годишният доклад за плащанията към правителства съдържа информация за съответния отчетен период, включваща общия размер на извършените плащания към всяко правителство, а "плащане към правителство" за целите на изготвяне на доклада за плащанията към правителства е платената от предприятие сума в парично изражение или в натура за задължения към правителството, елементи на доклада.

7. Праг на плащанията към правителства за изготвяне на доклад за плащания към правителства.

Съгласно чл. 53, ал.3 от Закона за счетоводството годишен доклад за плащанията към правителства не се изготвя, когато за един отчетен период е извършено еднократно плащане или поредица от свързани плащания в размер до 195 600 лв.

Пример:

Голямо предприятие с дейност в добивната промишленост има начислено задължение за плащане към правителството по проект за сума в размер на 250 600 лв. за текущата отчетна година. Реално извършените плащания към правителството през тази отчетна година са в размер на 100 000 лв. Следва ли предприятието да изготвя доклад за плащанията към правителства?

Както е казано по-горе, годишен доклад за плащанията към правителства се изготвя, когато за един отчетен период е извършено еднократно плащане или поредица от свързани плащания в размер над 195 600 лв. В конкретния пример извършените плащания към правителството през отчетната година са на стойност 100 000 лв. Следователно предприятието няма да изготвя годишен доклад за плащанията към правителства, независимо от начислените задължения за суми над 195 600 лв., тъй като те не са реално извършени плащания.

8. Праг на плащанията по проекти, които се включат в доклада за плащанията към правителства.

Съгласно чл. 53, ал. 4 от Закона за счетоводството в годишния доклад за плащанията към правителства не се включват плащанията по проекти на стойност до 195 600 лв.

Пример:

Голямо предприятие, работещо в дърводобива от девствени гори, за отчетния период е извършило плащания към правителства по проект, включващ плащания за сеч, извоз, рампиране и измерване на маркирана дървесина, както и изграждане и/или поддържане на извозните горски пътища в насажденията, в които извършва дърводобив. Плащанията по договор са в размер на 300 000 лв. общо. Плащането за добив на дървесина е на стойност 250 000 лв., а за инфраструктурните подобрения - 50 000 лв.

В случая, независимо че плащането за инфраструктурни подобрения е в по-нисък размер от законоустановения праг за оповестяване, предприятието следва да включи сумата в доклада за плащанията към правителства, тъй като плащането за инфраструктурни подобрения е част от плащанията по един проект на стойност, надвишаваща 195 600 лв.

Пример:

Голямо предприятие, работещо в дърводобива от девствени гори, за отчетния период е извършило плащания към правителства (например, община) по два договора - единият за сеч и извоз на дървесина, а другият за изграждане и/или поддържане на извозните горски пътища в насажденията, в които извършва дърводобив. Плащането за добив на дървесина е на стойност 250 000 лв., а за инфраструктурните подобрения - 50 000 лв.

В този случай предприятието също ще трябва да оповести в доклада и двете плащания, независимо че плащането по втория договор е значително под прага на сумата, подлежаща за включване в доклада и е извършено по друг договор, различен от договора за добив на дървесина. Това е така, защото съгласно определението за „проект“, дадено в § 1, т. 21 от Допълнителните разпоредби на закона, ако договорите са свързани помежду си, те се смятат за един проект. Договорите от примера са свързани, тъй като ако не съществува първият договор за добив на дървесина, вторият договор за инфраструктурни подобрения също няма да бъде подписан.

9. Съдържание на годишният доклад за плащанията към правителства.

Съгласно чл. 54 от Закона за счетоводството годишният доклад за плащанията към правителства съдържа следната информация за съответния отчетен период:

1. общия размер на извършените плащания към всяко правителство (когато има плащания към правителства извън страната се изписва и името на държавата на правителството);
2. общия размер за всеки от видовете плащания, извършени към всяко правителство;
3. общия размер на плащанията по всеки проект поотделно, както и общия размер по видовете плащания за всеки проект. Когато предприятието е извършило плащания по няколко проекта на едно и също лице, представляващо правителство по смисъла на закона, оповестяването може да бъде по лица, а не по проекти.

„Проект“ за целите на доклада за плащанията към правителства са оперативни дейности, управлявани по силата на договор, лиценз, лизинг, концесия или подобни правни споразумения, представляващи основание за задължение за плащане към правителство. Ако такива споразумения са свързани помежду си, те се смятат за един проект.

Когато дадени плащания не могат да се определят, отнесат или свържат към конкретни проекти, те се записват като „несвързани с конкретни проекти плащания“.

Видове плащания, които са елемент на доклада включват:

- права върху продукция;
- данъци върху печалбата и данъци върху доходите; на оповестяване не подлежат платеният данък върху добавената стойност, акциз и данък върху доходите на физическите лица;
- авторски, лицензионни и сродни на тях права;
- дивиденди (дивиденди, платени на правителството, като на обикновен акционер в предприятието, не са предмет на доклада);

- бонуси за подписване на договор, откриване и производство;
- лицензионни такси, наеми, такси за регистрация и други възнаграждения за лицензи и концесии (не се включват такси, платени на правителството за административно обслужване);

- плащания за инфраструктурни подобрения (това са плащания, направени за изграждане, подобрение или поддържане на пътища или строежи, които са част от основни системи и съоръжения, обслужващи даден район и предадени на правителството за ползване от обществото);

Годишният доклад за плащанията към правителствата отразява същността, а не формата на съответните плащания или дейности. Плащанията и дейностите не могат да се разделят или обединяват с цел отклонение от прилагането на законовите изисквания за изготвяне и публикуване на доклад за плащанията към правителствата.

Отчетен период за целите на Закона за счетоводството и изготвянето на доклада за плащания към правителства е календарната година (1 януари – 31 декември), освен когато законово е предвидено друго. Докладът се изготвя в хиляди левове.

В случаите, когато плащания към правителства бъдат върнати или възстановени на предприятието, те се отразяват в доклада като отрицателни суми.

10. Плащания за лихви към правителства.

Годишният доклад за плащанията към правителства съдържа информация за общия размер на плащанията и за видовете плащания за всеки проект. Проектът включва оперативни дейности, управлявани по силата на договор, лиценз, лизинг, концесия или подобни правни споразумения, представляващи основание за задължение за плащане към правителство.

При лизинговите договори лизингополучателят следва да плаща определен лихвен процент на лизингодателя, заложен в договора. Когато има плащания към правителства по проекти, свързани с оперативни дейности по силата на договори за лизинг, те съдържат и плащания, свързани с лихви, които са част от доклада.

В доклада не се включват лихви за забава на плащане и неустойки по договора.

11. Плащания към правителства в натура.

Плащанията към правителство освен в парично изражение, могат да бъдат и в натура. Плащанията в натура се отчитат по стойност и ако е възможно по обем. Когато има плащания към правителства в натура, докладът съдържа допълнителни обяснителни бележки за начина на изчисляване на стойността им (чл. 55 от Закона за счетоводството).

12. Срок за изготвяне и публикуване на доклад за плащания към правителства.

Предприятията изготвят и публикуват годишен доклад за плащанията, извършени към правителства през съответния отчетен период, едновременно с годишния доклад за дейността си.

Предприятията публикуват доклада за плащания към правителства (консолидиран доклад за плащания към правителства) заедно с годишния финансов отчет (консолидиран финансов отчет) и годишен доклад за дейността (консолидиран доклад за дейността) съгласно изискванията на чл. 38, ал. 1 от закона в срок до 30 юни на следващата година.

Пример за отразяване на плащанията към правителства на предприятие „А“ към 31.12.2016 г.

хил.лв.

Правителства България	Права върху продукция	Данъци	Авторски, лицензионни и др.права	Бонуси	Такси	Общо
Министерство на енергетиката	198		205		490	893
Министерство на икономиката				323		323
Община Бургас					210	210
Национална агенция за приходите		642				642
Общо	198	642	205	323	700	2068

хил.лв.

ПРОЕКТИ България	Права върху продукция	Данъци	Авторски, лицензионни и др.права	Бонуси	Такси	Общо
Хан Аспарух		240	205	323		768
БЧБ	198	402			700	1300
Общо	198	642	205	323	700	2068

Пример за оповестяване на плащанията към правителства при консолидиран доклад на предприятие „Б“ към 31.12.2016 г., извършващо дейности, свързани с добив и дърводобив в трети държави.

Плащания към правителства по държави и по видове плащания.

хил.лв.

ДЪРЖАВА	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
България		644	253	300		1197
Индонезия	5508	3338	200			9046
Ирак		2000	310		397	2707
Норвегия		680	960			1640
Общо	5508	6662	1723	300	397	14590

Плащания към всяка държава по правителства и проекти.

БЪЛГАРИЯ

хил.лв.

Правителства	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Министерство на енергетиката			253			253
Министерство на икономиката				300		300
НАП		644				644
Общо		644	253	300		1197

БЪЛГАРИЯ

хил.лв.

ПРОЕКТИ	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Черно море				300		300
БК		644	253			897
Общо		644	253	300		1197

ИНДОНЕЗИЯ

хил.лв.

Правителства	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Министерство на енергията и минералните ресурси			200			200
Министерство на финансите	5508	3338				8846
Общо	5508	3338	200			9046

ИНДОНЕЗИЯ

хил.лв.

ПРОЕКТИ	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Санга Санга		389				389
Тангу	5508	2949				8457
СБМ			200			200
Общо	5508	3338	200			9046

ИРАК

хил.лв.

Правителства	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Губернаторство Басра					197	197
Министерство на горивата		2000				2000
Южна нефтена компания на Ирак			310		200	510
Общо		2000	310		397	2707

ИРАК

хил.лв.

ПРОЕКТИ	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Румайла		2000	310		397	2707
Общо		2000	310		397	2707

НОРВЕГИЯ

хил.лв.

Правителства	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Данъчна Администрация		680				680
Норвежка Петролна Дирекция			960			960
Общо		680	960			1640

НОРВЕГИЯ

хил.лв.

ПРОЕКТИ	Права върху продукция	Данъци	Такси	Бонуси	Инфраструктурни подобрения	Общо
Скарв				740		740
Ула				220		220
Несвързани с конкретни проекти плащания		680				680
Общо		680		960		1640

МИНИСТЪР:

КИРИЛ АНАНИЕВ

